

KUTSESTANDARD

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning määratakse kompetentsusnõuded kutse taotlejale või selle pikendajale.

Kutsenimetuse		Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ehitusinsener, tase 6		6
Eriala		
Üldehitus		
Allerialad	Ametialad	
Hoonete ehitus	Ehitustegevuse juhtimine Ehitusmaksumuse hindamine Ehitusjuhtimine	
Sadamaehitus		
Geotehnika	Ehitusgeoloogilised uuringud Ehitustegevuse juhtimine	

Ühe taotluse raames võidakse anda ehitusinseneri kutse mitmel allerialal ja ametialal.

Ehitusinseneri kutsete erialade, allerialade ja ametialade täielik loend on **lisas 1**.

Käesoleva kutsestandardi alusel välja antud kutse kehtib 5 aastat

Üldehituse eriala rakenduskõrgharidusõppe läbinud isikule antakse lõpetamisel ehitusinseneri esmakutse akadeemilisel õiendil tehtava märkega juhul, kui õppekava vastab üldehitusinseneri kutsestandardi järgmistele osadele:

- Teadmised ja oskused (lisa 5)
- Inseneritööks vajalikud hoiakud (B 2.3)

Õppekava peab olema riiklikult tunnustatud.

Esmakutse omanik võib üldehituse erialal tegutseda selle eriala ehitusinseneri, diplomeeritud ehitusinseneri või volitatud ehitusinseneri kutset omava spetsialisti juhendamisel.

Esmakutse andmisel ei ole praktiline töökogemus nõutav, mistõttu ametialasid ei määratleta. Esmakutse on tähtajatu.

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Ehitusvaldkonna insenerid tegutsevad kesktaseme- või tippjuhina hoonete ja rajatiste püstitamisel, laiendamisel ja rekonstrueerimisel, samuti hoonete lammutus- ja restaureerimistöödel. Ehitusinseneride ülesandeks on väljatöötatud projektlahenduste realiseerimine, arvestades sotsiaalsete, majanduslike, keskkonnahoiu, tööohutuse, töötervishoiu ja eetiliste aspektidega. See kutsestandard sisaldab 6. taseme ehitusinseneri kutsekirjeldust ja -nõudeid. Kõigi ehitusvaldkonna inseneride kutsetasemete üldiseloostust vt lisast 2. <u>Ehitusinsener (EKR 6.tase)</u> töötab iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades, vastutades nii enda kui ka töörühmade töö tulemuste eest. Tööülesannete täitmisega kaasneb ressursside jagamine ja teiste töö juhtimine. <u>Ehitusinsenerid üldehituse erialal</u> spetsialiseeruvad hoonete ehituse, sadamaehituse või geotehnika allerialadele.
A.2 Tööosad
Ehitusinseneride tööosad ja -ülesanded üldehituse erialal on loetletud standardi avalehel toodud erialade ja ametialade lõikes. Vastav tööosade ja -ülesannete loetelu on esitatud lisas 3.
A.3 Töö keskkond ja töö eripära
Ehitusvaldkonna insenerid töötavad nii siseruumides kui ka välisobjektidel. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.
A.4 Töövahendid
Lisaks tavapärasele kontoritehnikale ja -tarkvarale kasutatakse spetsiaalseid arvutusprogramme ning töövahendeid (märke- ja mõõteriistu jms).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused:
Inseneritöö eeldab analüüsivõimet, täpsust, ruumilist kujutlusvõimet, loovust, iseseisvust, otsustamisjulgust, kohanemisvõimet ning suhtlemis-, juhtimis- ja koostöövalmidust. Eri ametialadel võivad tööosadest ja -ülesannetest (vt lisa 3) sõltuvalt olla vajalikud või esmatähtsad erisugused isikuomadused.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Üldehituse eriala ehitusinseneril peab olema rakenduskõrghariduse diplom või bakalaureuse kraad üldehituse erialal. Teadmiste ja oskuste miinimumnõudeid vt lisast 5. Lisaks sellele tuleb täita täiendusõppe nõuded vastavalt lisa 7. Kutse taotlemisel on nõutav ka taotletavale kutsetasemele vastava eri- ja ametialase töö kogemus. Töökogemuse miinimumnõudeid vt lisast 6. Kutse taotlemise ja taastõendamise eeldused on esitatud lisa 7. Kutse taotlemise erijuht on kirjeldatud lisa 8.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Ehitusinsenerid üldehituse erialal töötavad kesktaseme-, tippjuhi või spetsialistina erinevatel ametikohtadel, mille nimetused on näiteks ehitusjuht, objektijuht jms.
A.8 Regulatsioonid tööturul tegutsemiseks
Üldehituse eriala ehitusinseneri kutse tõendab isiku pädevust töötada üldehituse erialal iseseisvalt ja enda vastutusel tõendatud kompetentsuse piires ehitusvaldkonda reguleerivate õigusaktide mõistes. Ehitusinseneri volituste ulatus üldehituse erialal vt lisast 11.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Ehitusinseneri kutset üldehituse erialal antakse järgmistel alerialadel ja ametialadel:

Allerialad	Ametialad
Hoonete ehitus	Ehitusjuhtimine Ehitustegevuse juhtimine Ehitusmaksumuse hindamine
Sadamaehitus	
Geotehnika	Ehitusgeoloogilised uuringud Ehitustegevuse juhtimine

B.2 Kutse taotlemisel nõutav kompetentsus

Kompetentsus – edukaks kutsetegevuseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuste ja hoiakute kogum. Ehitusinseneril peab olema kompetentsus, mis selle standardi kontekstis koosneb kolmest põhikomponendist:

1. Teadmised ja oskused
2. Eri- ja ametialased töökogemused ja -oskused
3. Inseneritöös vajalikud hoiakud

Ehitusinseneri kutse taotlemisel tuleb üldjuhul järgida **lisas 7** esitatud insenerikutsete eeldussüsteemi nõudeid.

Erijuhul, kui kutsetaotleja haridus ei vasta kutsestandardis kirjeldatud nõuetele, võib kutse anda ka **lisas 8** loetletud tingimustel.

B.2.1 Teadmised ja oskused

Üldehituse eriala rakenduskõrgharidusõppe, bakalaureuseõppe või magistriõppe ja sellele haridustasemele vastava integreeritud õppe kaudu omandatud teadmised peavad hõlmama järgmisi valdkondi:

1. Matemaatika ja loodusteaduste alused, ehitusvaldkonnaga seotud tehnikateadused, graafika.
2. Erialased teadmised, mis on esmajoones seotud ehitusmaterjalide, ehitusmehaanika ja tugevusõpetuse, ehitusfüüsika, energiatõhususe, hoonete ja rajatiste projekteerimise ja ehitustehnoloogiaga.
3. Arhitektuurse planeerimise ja projekteerimise üldine mõistmine.
4. Teadmised hoonete tehnosüsteemide projekteerimise ja ehitamise alustest.
5. Üldteadmised protsesside ja organisatsioonide juhtimisest, sh. kvaliteedijuhtimisest.
6. Teadmised sotsiaal- ja humanitaarteaduste alustest, tagamaks inseneritegevuse seotust sotsiaalsete, majanduslike, keskkonnahoiu ja eetiliste aspektidega.
7. Teadmised ehitusega seotud seadusandlusest ning töökorraldusest ja -ohutusest.
8. Võõrkeelte valdamine mahus, mis võimaldab erialal töötamist ja enesearendamist.

Minimumnõuded teadmiste kohta eri valdkondades on esitatud **lisas 5**.

Keelte oskustasemete kirjeldust vt **lisast 10**.

B.2.2 Eri- ja ametialased töökogemused ja -oskused

Ehitusinsener peab vastavalt kutseandmise korrale tõendama oma spetsialiseerumisele vastavat töökogemust ühel või mitmel ametialal (vt B. 1). Allerialaga seotud ja ametialade kaupa esitatud võimalikud tööosad ja -ülesanded on loetletud **lisas 3**. Ehitusinsener peab suutma täita enamikku loetletud tööülesannetest.

Töökogemuse vastavuse osas tuleb järgida **lisas 6** sõnastatud nõudeid. Erialase ja ametialase töökogemuse arvestamine algab hetkest, kui on omandatud kutse eelduseks olev haridustase või kutse.

B.2.3 Inseneritööks vajalikud hoiakud**1. Kutse-eetika**

Insener juhindub oma tegevuses üldtunnustatud isiklikest ja tööalastest eetikanõuetest, vt **lisa 4** „Inseneri kutse-eetika ja käitumiskodeks“.

2. Meeskonnatöövalmidus

1. Oskab lahendada konflikte, orienteerub situatsioonis kiirelt, tajub oma rolli meeskonnas.
2. Suudab töötada multidistsiplinaarse projekti meeskonnas.

3. Enesearendamine (elukestev õpe)

1. On kursis tehnoloogiliste muutustega ning panustab innovatsioonile ja loovusele suunatud insenerikultuuri edendamisse.
2. Säilitab ja arendab oma kompetentsuse taset pideva kutsealase täiendamise kaudu, vt **lisa 9** „Inseneri täiendusõppe arvestus“.

4. Keskkonnahoidlikkus

1. Lähtub keskkonnahoidlikust ning säästvat arengut toetavast hoiakust;
2. Rakendab oma tegevuses energiatõhususe põhimõtteid.

B.2.4 Kompetentsuse hindamine

Kutse taotleja sobivust hinnatakse kutsekomisjonile esitatud dokumentide alusel komplekselt vastavalt „Ehitusvaldkonna inseneride kutse andmise korrale“, arvestades tema kompetentsust kui tervikut. Ehitusinseneri teadmiste hindamisel lähtutakse põhimõttest, et ta on need eelnevalt õpiajal omandanud ja enamikku nendest praktilises inseneritegevuses ka rakendanud ning vajaduse korral on ta võimeline neid taastama ja täiendama.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1. Teave kutsestandardi koostamise, kinnitamise ja kutse andja kohta ning viide kutsestandardi asukoha kohta klassifikaatorites																																						
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	15-11122012-1.1/5k																																					
2. Kutsenimetused	Ehitusinseneri esmakutse, 6. kutsetase Ehitusinsener, 6. kutsetase Diplomeeritud ehitusinseneri esmakutse, 7. kutsetase Diplomeeritud ehitusinsener, 7. kutsetase Volitatud ehitusinsener, 8. kutsetase																																					
3. Lähedased kutsed	Teedeinsener Kütte-, ventilatsiooni- ja jahutuseinsener Veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener Hüdrotehnikainsener Arhitekt																																					
4. Kutsestandardi koostamisel osalenud isikud ja organisatsioonid	<table><tr><td>Riho Oras</td><td>Eesti Ehitusinseneride Liit</td></tr><tr><td>Heiki Meos</td><td>Eesti Projektbüroode Liit</td></tr><tr><td>Andres Piirsalu</td><td>Eesti Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Inseneride Selts</td></tr><tr><td>Tiit Metsvahi</td><td>Tallinna Tehnikaülikool</td></tr><tr><td>Tiit Kerem</td><td>Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendus</td></tr><tr><td>Margus Sarmet</td><td>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</td></tr><tr><td>Siim Idnurm</td><td>Tallinna Tehnikaülikool</td></tr><tr><td>Valdo Jaaniso</td><td></td></tr><tr><td>Irene Lill</td><td></td></tr><tr><td>Aleksander Klauson</td><td></td></tr><tr><td>Tiit Koppel</td><td></td></tr><tr><td>Jaan Miljan</td><td>Eesti Maaülikool</td></tr><tr><td>Ivo Roolaht</td><td></td></tr><tr><td>Jüri Tamm</td><td>Tallinna Tehnikakõrgkool</td></tr><tr><td>Ants Raja</td><td>Eesti Ehitusinseneride Liit</td></tr><tr><td>Aare Neudorf</td><td>Eesti Ehitusettevõtjate Liit</td></tr><tr><td>Janne Kurg</td><td>Tehnilise Järelevalve Amet</td></tr><tr><td>Erki Laimets</td><td>Eesti Ehitusinseneride Liit</td></tr></table>		Riho Oras	Eesti Ehitusinseneride Liit	Heiki Meos	Eesti Projektbüroode Liit	Andres Piirsalu	Eesti Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Inseneride Selts	Tiit Metsvahi	Tallinna Tehnikaülikool	Tiit Kerem	Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendus	Margus Sarmet	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Siim Idnurm	Tallinna Tehnikaülikool	Valdo Jaaniso		Irene Lill		Aleksander Klauson		Tiit Koppel		Jaan Miljan	Eesti Maaülikool	Ivo Roolaht		Jüri Tamm	Tallinna Tehnikakõrgkool	Ants Raja	Eesti Ehitusinseneride Liit	Aare Neudorf	Eesti Ehitusettevõtjate Liit	Janne Kurg	Tehnilise Järelevalve Amet	Erki Laimets	Eesti Ehitusinseneride Liit
Riho Oras	Eesti Ehitusinseneride Liit																																					
Heiki Meos	Eesti Projektbüroode Liit																																					
Andres Piirsalu	Eesti Veevarustuse ja Kanalisatsiooni Inseneride Selts																																					
Tiit Metsvahi	Tallinna Tehnikaülikool																																					
Tiit Kerem	Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendus																																					
Margus Sarmet	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium																																					
Siim Idnurm	Tallinna Tehnikaülikool																																					
Valdo Jaaniso																																						
Irene Lill																																						
Aleksander Klauson																																						
Tiit Koppel																																						
Jaan Miljan	Eesti Maaülikool																																					
Ivo Roolaht																																						
Jüri Tamm	Tallinna Tehnikakõrgkool																																					
Ants Raja	Eesti Ehitusinseneride Liit																																					
Aare Neudorf	Eesti Ehitusettevõtjate Liit																																					
Janne Kurg	Tehnilise Järelevalve Amet																																					
Erki Laimets	Eesti Ehitusinseneride Liit																																					
5. Kutsestandardi kinnitaja (kutsenõukogu nimetus)	Inseneride Kutsenõukogu																																					
6. Kutsenõukogu otsuse number	9																																					
7. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.12.2012																																					
8. Kutsestandardi kehtivus	10.12.2017																																					
9. Kutsestandardi versioon	5																																					
10. Viide Ametite Klassifikaatorile (AK 1999, ISCO 88)	214																																					
11. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6																																					
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles																																						
Inglise keeles	Civil Engineer in Buildings and Structures																																					

C.3 Kutsestandardis kasutatud kutsespetsiifilised terminid

Inseneritegevuse valdkond (*domain of engineering*) – praktilise inseneritegevuse liik. Antud kutsestandard käsitleb ehituse valdkonda.

Eriala (*speciality*) – kitsamalt piiritletud tegevusvaldkond, kus insenerikutset omava spetsialisti ettevalmistuse, vajalike teadmiste, oskuste ja vilumuste tase on kõrgem. Ehitusvaldkonnas eristatakse üldehituse, teedeehituse ning keskkonnatehnika ja hoonete tehnosüsteemide eriala.

Alleriala (*sub-speciality*) – kitsamalt piiritletud eriala, kus insenerikutset omava spetsialisti ettevalmistuse, vajalike teadmiste, oskuste ja vilumuste tase on kõige kõrgem. Üldehituse erialal eristatakse hoonete ehituse, sadamaehituse ja geotehnika alleriala.

Ametiala (*occupational activity*) – sarnaseid tööülesandeid täitvate inseneride tegevusala.

Inseneritöös jaotatakse ametialad üldiselt arendus-, tootmis-, konsultatsiooni- ja juhtimistegevuseks. Ehitusvaldkonna ametialade üldist jaotust vaata **lisast 1**. Üldehituse eriala 7. kutsetaseme ametialade jaotus on standardi 1. leheküljel.

C.4 Lisad

- Lisa 1 Ehitusvaldkonna erialade, allerialade ja ametialade loend
- Lisa 2 Ehitusinseneride kutsetasemete üldiseloomustus
- Lisa 3 Tööosad ja –ülesanded
- Lisa 4 Inseneri kutse-eetika ja käitumiskodeks
- Lisa 5 Teadmiste ja oskuste miinimumnõuded
- Lisa 6 Töökogemuse miinimumnõuded
- Lisa 7 Insenerikutsete taotlemise eeldused
- Lisa 8 Ehitusinseneri kutse taotlemise erijuhud
- Lisa 9 Inseneri täiendusõppe arvestus
- Lisa 10 Keelte oskustasemete kirjeldus
- Lisa 11 Ehitusinseneride volituste ulatus üldehituse erialal

Lisa 1

EHITUSVALDKONNA ERIALADE, ALLERIALADE JA AMETIALADE LOEND

Inseneritegevuse valdkond <i>Domain of engineering</i>	Eriala <i>Speciality</i>	Alleriala <i>Sub-speciality</i>	Ametiala <i>Occupational activity</i>
Ehitus <i>Civil Engineering</i>	Üldehitus <i>Engineering of buildings and structures</i>	Hoonete ehitus <i>Building design and construction</i>	- Projekteerimine ¹⁾ - Projekteerimise juhtimine ¹⁾ - Omanikujärelevalve ¹⁾ - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Ehitusmaksumuse hindamine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾
		Sadamaehitus <i>Design and construction of waterfront structures</i>	- Projekteerimine ¹⁾ - Ehitusgeoloogilised uuringud - Omanikujärelevalve ¹⁾ - Ehitustegevuse juhtimine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾
		Geotehnika ³⁾ <i>Geotechnical engineering</i>	- Projekteerimine ¹⁾ - Ehitusgeoloogilised uuringud - Omanikujärelevalve ¹⁾ - Ehitustegevuse juhtimine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾

- Märkused:
1. Kuulub ainult 7. ja 8. kutsetaseme ametialade hulka.
 2. Kuulub ainult 8. kutsetaseme ametialade hulka.
 3. Üldehituse eriala geotehnika allerialal antud kutsega on õigus tegutseda vastutava spetsialistina ka teedeehituse ning keskkonnatehnika ja hoonete tehnosüsteemide eriala geotehniliste tööde alal.

Inseneritegevuse valdkond <i>Domain of engineering</i>	Eriala <i>Speciality</i>	Alleriala <i>Sub-speciality</i>	Ametiala <i>Occupational activity</i>
Ehitus <i>Civil Engineering</i>	Teedeehitus <i>Road engineering</i>	Sillaehitus <i>Bridge engineering</i>	- Projekteerimine ¹⁾ - Projekteerimise juhtimine ¹⁾ - Omanikujärelevalve ^{1; 3)} - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Sillahoole - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾
		Teeehitus <i>Highway engineering</i>	- Projekteerimine ja planeerimine ¹⁾ - Projekteerimise juhtimine ¹⁾ - Omanikujärelevalve ^{1; 3)} - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Teehoole - Liiklusohutuse auditeerimine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾
		Raudteehitus <i>Railway engineering</i>	- Projekteerimine ¹⁾ - Projekteerimise juhtimine ¹⁾ - Omanikujärelevalve ¹⁾ - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö ²⁾

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

			uurimistöö ²⁾
--	--	--	--------------------------

- Märkused:
1. Kuulub ainult 7. ja 8. kutsetaseme ametialade hulka.
 2. Kuulub ainult 8. kutsetaseme ametialade hulka.
 3. Kohustuslik läbida seadusega sätestatud koolituskursus

Inseneritegevuse valdkond <i>Domain of engineering</i>	Eriala <i>Speciality</i>	Alleriala <i>Sub-speciality</i>	Ametiala <i>Occupational activity</i>
Ehitus <i>Civil Engineering</i>	Keskkonnatehnika ja hoonete tehnosüsteemid <i>Environmental and mechanical engineering</i>	Küte, ventilatsioon ja jahutus <i>Heating, ventilation and air conditioning</i>	- Projekteerimine¹⁾ - Projekteerimise juhtimine¹⁾ - Omanikujärelevalve¹⁾ - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö²⁾
		Hoone veevarustus ja kanalisatsioon <i>Water supply and sanitation</i>	
		Välisveevarustus ja -kanalisatsioon <i>Water supply and sewerage</i>	- Projekteerimine¹⁾ - Projekteerimise juhtimine¹⁾ - Omanikujärelevalve¹⁾ - Ehitusjuhtimine - Ehitustegevuse juhtimine - Hooldamine ja käitamine - Inseneride koolitamine ja uurimistöö²⁾
		Hüdrotehnika <i>Hydrotechnical engineering</i>	

- Märkused:
1. Kuulub ainult 7. ja 8. kutsetaseme ametialade hulka.
 2. Kuulub ainult 8. kutsetaseme ametialade hulka.

Lisa 2

EHITUSINSENERIDE KUTSETASEMETE ÜLDISELOOMUSTUS

Töö keerukusest, vajalikust oskusteabest ning iseseisvuse ja vastutuse ulatusest lähtuvalt määratletakse ehitusinseneride kutsetasemed järgmiselt:

- Ehitusinseneri esmakutse (EKR 6.tase)
- Ehitusinsener (EKR 6.tase)
- Diplomeeritud ehitusinseneri esmakutse (EKR 7. tase),
- Diplomeeritud ehitusinsener (EKR 7. tase)
- Volitatud ehitusinsener (EKR 8. tase).

Allpool on esitatud nimetatud kutsetasemete lühiseloomustus.

Ehitusinseneri esmakutse

On suuteline rakendada ehitus- ja üldtehnilisi teadmisi ehitusinseneri, diplomeeritud ehitusinseneri või volitatud ehitusinseneri juhendamisel.

Ehitusinsener

Võib töötada iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades. Vastutab nii enda kui ka tööühma töö tulemuste eest.

Diplomeeritud ehitusinseneri esmakutse

On suuteline rakendada üldteoreetilisi ja ehitustehnilisi teadmisi diplomeeritud või volitatud ehitusinseneri juhendamisel.

Diplomeeritud ehitusinsener

Võib töötada iseseisvalt keerulistes, ettearvamatutes ja uuenduslikku käsitlust nõudvates olukordades. Vastutab nii enda kui ka tööühmade töö tulemuste eest.

Volitatud ehitusinsener

Töötab juhtiva spetsialistina või juhtiva projektijuhina keerulistes, piiritlemata ja uut strateegilist käsitlust vajavates olukordades. Analüüsib ja sünteesib uusi ja keerulisi kutsealaseid ideid ning esitab neid arendus- või uurimistöö tulemuste või praktiliste rakenduste kaudu. Vastutab nii enda kui ka töö- või teadmiste valdkonna kavandamise ja arendamise eest või organisatsiooni strateegilise tegevuse eest.

TÖÖOSAD JA –ÜLESANDED

1.	Projekteerimine¹⁾	
	A. Hoonete projekteerimine	
1A.1.	Ehitusprojekti koostamine	
	- Lähteandmete kogumine ja nendega tutvumine - Rakendatavate määruste, standardite, eeskirjade ja juhendmaterjalide määratlemine - Hoonele rakenduvate mõjude määratlemine (alalis- ja muutuvkoormused, keskkonnamõjud, vundeeringimused) - Hoone kandeskeemi ja liigi (materjal) valik tulenevalt lähteandmetest (arhitektuur, hoone kasutuseesmärk, kvaliteediklass, eluiga, keskkonnamõjud jms). Valikule heakskiidu saamine arhitektilt / peaprojekteerijalt / tellijalt - Kandekonstruktsioonide arvutused ja dimensioonimine. Arvutustulemuste vormistamine/säilitamine. - Ehitise aluse ja vundamentide, sh. vaialuse, arvutused ja dimensioonimine. Arvutustulemuste vormistamine/säilitamine. - Piirdekonstruktsioonide (nii sise- kui ka välis-) tüüplahenduste määramine tulenevalt lähteandmetest (arhitektuur, hoone kasutuseesmärk, kvaliteediklass, eluiga, keskkonnamõjud jms). Valikule heakskiidu saamine arhitektilt/tellijalt - Täiendavate uuringute programmi koostamine - Seletuskirja/tööseletuse koostamine vastavalt projekteerimisstaadiumile. - Projekteerimise käigus saadavate lähteülesannetega (töö käigus arenev arhitektuurilahendus, eriosade ülesanded jms) arvestamine ehitusprojekti koostamisel, samuti ülesannete andmine kaasprojekteerijatele. - Vastavalt projekteerimisstaadiumile lõpliku konstruktsiooniosa projekti (tekstiline ja graafiline osa) koostamine. Sealhulgas vajadusel lammutusprojekti koostamine - Tootejooniste koostamine (raudbetoon-, teras- ja puitelemendid) - Osalemine projekteerimiskoosolekul ja projekti ekspertiisikoosolekul - Osalemine ehituskoosolekul ja autorijärelevalve - Hoone kasutusjuhendi koostamine ehituskonstruktsioonide osas. - Osalemine valminud hoone tellijale üleandmise toimingutes - Ehituse elutsükli kavandamine ja juhtimine - Ehitusprojekti auditeerimine (ekspertiis) - Ehitiste ekspertiis²⁾ (hoonete konstruktsioonid ja vundamendid)	
1A.2.	Arendustegevus²⁾	
	- Projekteerimisjuhendite koostamine - Arvutusalgortimide koostamine - Firmasisese erialaõppe läbiviimine	
	Projekteerimine¹⁾	
	B. Sadamarajatiste projekteerimine	
1B.1.	Ehitusprojekti koostamine	
	- Lähteandmete kogumine ja nendega tutvumine - Rakendatavate määruste, standardite, eeskirjade ja juhendmaterjalide määratlemine - Rajatisele rakenduvate mõjude määratlemine (dimensiooniv alus, kasuskoormused, keskkonnamõjud (sh lainetus, hoovused, jää), ehitusgeoloogilised rajamistingimused) - Rajatise konstruktsiooniskeemi ja liigi (materjal) valik tulenevalt lähteandmetest (rajamistingimused, kasutuseesmärk, kvaliteediklass, eluiga, keskkonnamõjud jms). Valikule heakskiidu saamine peaprojekteerijalt / tellijalt - Kandekonstruktsioonide arvutused ja dimensioonimine. Arvutustulemuste vormistamine/säilitamine. - Täiendavate uuringute programmi koostamine - Seletuskirja/tööseletuse koostamine vastavalt projekteerimisstaadiumile. - Projekteerimise käigus saadavate lähteülesannetega (töö käigus arenev projekt lahendus, eriosade ülesanded jms) arvestamine projekti jooniste koostamisel, samuti ülesannete andmine kaasprojekteerijatele. - Lammutusprojekti koostamine - Vastavalt projekteerimisstaadiumile lõpliku konstruktsiooniosa projekti (tekstiline ja graafiline osa) koostamine. - Tootejooniste koostamine (raudbetoon- ja teraselemendid) - Osalemine projekteerimiskoosolekul ja projekti ekspertiisikoosolekul	

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

+		- Osalemine ehituskoosolekutel ja autorijärelevalve
		- Rajatise kasutusjuhendi koostamine ehituskonstruksioonide osas.
		- Osalemine valminud rajatise tellijale üleandmise toimingutes
		- Rajatise elutsükli kavandamine ja juhtimine
		- Ehitusprojekti auditeerimine (ekspertiis)
		- Ehitiste ekspertiis ²⁾ (sadamarajatiste konstruktsioonid ja vundamendid)
	1B.2	Arendustegevus ²⁾
		- Projekteerimisjuhendite koostamine
		- Arvutusalgoritmide koostamine
		- Firmasisese erialaõppe läbiviimine
	Projekteerimine ¹⁾	
	C. Geotehniline projekteerimine	
	1C.1.	Geotehnilise projekti koostamine
		- Pinnaseuuringute programmi koostamine
		- Pinnaseuuringute andmete põhjal geoloogilistele tingimustele hinnangu andmine ja vundeerimislahenduse kavandamine
		- Nõlvade, pinnastammide ja süvendite üldstabiilsuse ja kandevõime arvutamine; sulund- ja tugiseinte kavandamine
		- Kuivendussüsteemi projekteerimine
		- Pinnase tihendamise, parendamise ja armeerimise kavandamine
		- Vaia kandevõime hindamine
		- Ehitustööde, ehitise ja tema ekspluatatsiooni mõju hindamine ümbruskonnale
		- Ehitiste ekspertiis ²⁾ (geotehnilised lahendused)
	1C.2.	Arendustegevus ²⁾
		- Projekteerimisjuhendite koostamine
		- Arvutusalgoritmide koostamine
		- Firmasisese erialaõppe läbiviimine

2.	Projekteerimise juhtimine ¹⁾	
	2.1.	Projekti juhtimine
		- Lähteandmete kogumine ja nendega tutvumine
		- Rakendatavate määruste, standardite, eeskirjade ja juhendmaterjalide määratlemine
		- Tööde piiride ja mahu hindamine, ajagraafiku koostamine / täpsustamine ning projekteerimislepingu ettevalmistamine. Projekteerimismeeskonna määramine
		- Osalemine projekteerimise alustuskoosolekul
		- Erialaste projekteerimiskoosolekute korraldamine koos nende dokumenteerimise ja informatsioonisüsteemi käivitamisega
		- Projekteerimise käigu ning lahenduste jooksev kontrollimine ja juhtimine. Vajadusel juhendamine. Andmevahetuse kontrollimine üldehituse ja teiste projektis osalevate erialade vahel (vastastikused ülesanded).
		- Lahenduste normdokumentidele ja lepingule vastavuse kontrollimine
		- Valminud ehitusdokumentatsiooni sisuline ja mahuline kontrollimine, vormistamise-paljundamise-kõitmise korraldamine ning tellijale esitamine (vastavalt projekteerimisstaadiumile)
		- Kooskõlastuste hankimine vastavatelt ametkondadelt.
		- Vajalike muudatus- ja lisatööde dokumenteerimine
		- Osalemine ehitamise alustuskoosolekul ja vajadusel järgnevatel ehituskoosolekutel
		- Osalemine valminud hoone tellijale üleandmise toimingutes
	2.2.	Arendustegevus ²⁾
		- Projekti juhtimisjuhendite koostamine
		- Kvaliteedisüsteemi arendamine
		- Firmasisese erialaõppe läbiviimine
	3. Omanikujärelevalve ¹⁾	
	3.1.	Järelevalve tegemine
		- Järelevalve programmi koostamine
		- Ehitusprojekti terviklikkuse kontroll
		- Ehitise mahamärgimisega seotud geodeetiliste tööde hindamine
		- Reaalsete vundeerimistingimuste võrdlemine ehitusprojekti koostamise aluseks olnud pinnaseandmete või geotehniliste uuringute andmetega
		- Ehitatava ehitise ja selle osade ehitusprojektile ning ehitusettevõtja ja ehitise omaniku vahel kokkulepitud tingimustele ja kvaliteedile vastavuse kontroll
		- Ehitamise tehniliste dokumentide nõuetekohase ja õigeaegse täitmise kontroll

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

	- Ehitustööde kvaliteedi hinnangute, mõõtmiste, katsetuste ja ekspertiiside teostamiseks ettepanekute tegemine ning nende järelvalve - Kaetavate tööde ja ehitise osade ülevaatus, ehitusprojektile vastavuse kontroll ning dokumentatsiooni kontroll - Ehitatava ehitise ja selle asukoha maaüksuse korrashoiu ning keskkonnaohutuse kontroll - Tööohutusnõuete järgimise kontroll
3.2.	Arendustegevus ²⁾ - Arvutusalgoritmide koostamine - Kvaliteedisüsteemi arendamine - Firmasisese erialaõppe läbiviimine

4.	Ehitusjuhtimine
4.1.	Vajadusuuring - Nõuete esitamine ruumivajaduse või tehnoloogilise eesmärgi lahendamiseks - Kinnistu ja/või ruumide hankimise variantide võrdlus - Projekti teostamise otsuse tehnilise osa ettevalmistamine
4.2	Ehitushanke plaanimine - Ehituskruudiga seotud üld- ja detailplaneeringuga tutvumine - Olemasolevate ehitusuuringutega tutvumine ja uute uuringute kavandamine - Tehnoloogilise lahenduse ja/või ruumiprogrammi töötlemine ehituslikuks ülesandeks - Funktsionaalsete, kasutusala- ja kvaliteedinõuete formuleerimine - Hoone energiabilansi kavandamine vastavalt püstitatud eesmärgile - Ehituse elutsükli kavandamine - Esmase maksumushinnangu koostamine ja maksumuseesmärgi formuleerimine - Ehitusprojekti läbiviimise põhimõtete formuleerimine ja projekti organisatsiooniskeemi kavandamine - Loatoimingute kavandamine - Üldkalenderplaani koostamine - Investeeringuotsuse ehitustehnilise osa koostamine
4.3.	Projekteerimise ettevalmistamine - Projekteerimise lähteandmete kogumine ja analüüs - Projekteerimistööde korraldamine – organisatsiooniskeem, projekteerimise ajagraafik, projekteerimistöövõtte jaotus - Projekteerimisprogrammi koostamine - Projekteerijate valiku menetlus - Projekteerimislepingute ettevalmistamine
4.4.	Ehitamise ettevalmistamine - Ehitustööde korraldamise põhimõtete määramine – töövõtumeetod, töövõtteks jaotamine - Ehitustööde organisatsiooniskeemi koostamine - Ehitamise ajaliste ja maksumuslike eesmärkide formuleerimine - Pakkumiskutsedokumentatsiooni ettevalmistamine - Töövõtjate valiku menetlus - Ehituslepingute ettevalmistamine
4.5.	Ehitusprotsessi koordineerimine ehitustellijal esindajana - Ehitusnõupidamiste juhtimine - Lisa- ja muudatustööde menetlemine
4.6.	Ehituse vastuvõtmine ja kasutuselevõtmine - Üldehitustööde ülevaatused - Tehnosüsteemide kontrollülevaatused - Ehitise vastuvõtuprotseduuride kavandamine ja juhtimine - Kasutus- ja hooldusjuhendite kontroll ja nende süstematiseerimine hoone omanikule või kasutajale üleandmiseks - Garantiiperioodi toimingud
4.7.	Arendustegevus ²⁾ - Projekti juhtimisjuhendite koostamine - Kvaliteedisüsteemi arendamine - Firmasisese erialaõppe läbiviimine

5.	Ehitustegevuse juhtimine
5.1.	Ehituspakkumise koostamine - Lähteülesande läbitöötamine ja täpsustamine - Mahtude arvutamine - Materjalide, seadmete ja alltöövõtutööde hinnapakkumiste küsimine, nende võrdlemine ja

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

	analüüsimine
	- Halduskulude, kasumi ja riskitaseme määratlemine
	- Pakkumishinna koostamine
	- Pakkumisel nõutavate dokumentide koostamine ja komplekteerimine
5.2.	Ehitamise kavandamine
	- Ehituse töövõtulepingu sõlmimine
	- Tööprojekti puudumisel selle tellimine või koostamine
	- Tööde teostamise projekti (sh. ehitusplatsi organiseerimisskeemi ja tööde teostamise ajagraafiku) koostamine
	- Ehitustööde eesmärk-eelarve koostamine
	- Ehitusobjekti komplekteerimine vajalike ressurssidega
	- Tööülesannete jagamine ja vastutuse määramine objekti juhtimismeeskonna liikmete vahel
5.3.	Ehitustööde juhtimine
	- Ehitusmaterjalide, seadmete, transpordivahendite, ehitusmehhanismide ja alltöövõtu-tööde hangete pakkumise korraldamine ja lepingute sõlmimine parima pakujaga
	- Ehitustööde lepingule ja ehitusprojektile vastavuse tagamine, ehitusnormide ja kvaliteedinõuete täitmise tagamine
	- Ehitustööde korraldamine ja koordineerimine ehitusplatsil kooskõlas tööde teostamise ajagraafikuga
	- Ehitusnõupidamiste korraldamine
	- Kaetavate tööde ja ehitise osade ülevaatuse korraldamine ning vastavate aktide koostamine
	- Ehitusmehhanismide ja transpordivahendite töö korraldamine
	- Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete täitmise tagamine
	- Ehitusplatsi korrashoiu ja keskkonnaohutuse tagamine
	- Ehitustööde nõuetekohane dokumenteerimine
	- Tegelik ehituskulude pidev võrdlemine eesmärk-eelarvega (projekti finantsjuhtimine)
	- Ehitustööde üleandmise korraldamine
5.4.	Ehitustoodete valmistamise juhtimine
	- Tootejooniste tellimine või koostamine
	- Ehitustoodete tootejoonistele, ehitusnormidele ja kvaliteedinõuetele vastavuse tagamine
	- Ehitustoodete valmistamiseks vajalike ressursside hankimine ja komplekteerimine
	- Ehitustoodete ladustamise korraldamine
	- Ehitustoodete üleandmise korraldamine
5.5.	Kvaliteedikontroll
	- Ehitustööde ehitusnormidele ja kvaliteedinõuetele vastavuse kontroll
	- Mõõtmiste ja katsetuste tegemine
	- Ehitiste ekspertiis ²⁾ (ehitustehnoloogia)
5.6.	Arendustegevus²⁾
	- Ehitusprotsessi juhendite koostamine
	- Kvaliteedisüsteemi arendamine
	- Firmasisese erialaõppe läbiviimine

6.	Ehitusmaksumuse hindamine
6.1.	Maksumus- ja tasuvusuuringute tegemine
	- Projekti algtingimuste selgitamine
	- Eesmärgmaksumuse hinnangu koostamine
6.2.	Tellija eelarve koostamine, maksumusplaanimine
	- Projekti algandmete läbitöötamine ja täpsustamine
	- Ehituskulude ja kasutuskulude eesmärgmaksumuse hindamine
	- Ehitisosa maksumushinnangud
	- Ehitusprojekti lahendusvariantide maksumuste võrdlus
6.3.	Ehituspakkumise koostamine
	- Hankedokumentide läbitöötamine ja täpsustamine
	- Optimaalseimate tehnoloogiate ja meetodite valik
	- Tööde teostamise projekti (sh. ehitusplatsi organiseerimisskeemi ja tööde teostamise ajagraafiku) koostamine
	- Mahtude arvutamine
	- Materjalide, seadmete ja alltöövõtutööde hinnapakumiste küsimine, nende võrdlemine ja analüüsimine
	- Halduskulude, kasumi ja riskitaseme määratlemine
	- Pakkumishinna koostamine

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

		- Pakkumisel nõutavate dokumentide koostamine ja komplekteerimine
6.4.	Arendustegevus²⁾	
		Ühikhindade andmebaasi ülalpidamine
		Ehituskulude arvutamise juhendite koostamine
		Kvaliteedisüsteemi arendamine
		Firmasisese erialaõppe läbiviimine
7.	Ehitusgeoloogilised uuringud	
7.1.	Väliuuringud	
		- Pinnaseproovide võtmine
		- Sondeerimine, penetreerimine ja plaatkatsed
		- Hüdrogeoloogiliste katsete tegemine; pinnasevee mõõtmised
		- Põhjavee tingimuste hindamine
		- Vaiade proovikoormamine
		- Uuringute aruande koostamine: andmete statistiline töötlemine, geoloogiliste lõigete koostamine
7.2.	Laborikatsed	
		- Pinnase füüsikaliste ja mehaaniliste parameetrite määramine
		- Pinnasekihtide kirjelduse ja omaduste esitamine ning katsetulemuste selgitamine
7.3.	Vajumiste analüüs	
		- Vajumite hindamine väliuuringute ja laboratoorsete katsete põhjal
		- Vajumise ajalise kulgemise prognoosimine geodeetiliste mõõdistuste põhjal
7.4.	Arendustegevus²⁾	
		- Projekteerimis-, uuringu- ja katsetusjuhendite koostamine
		- Arvutusalgorithmide koostamine
		- Firmasisese erialaõppe läbiviimine
8.	Ehitusinseneride koolitamine ja ehitusalane uurimistöö²⁾	
8.1.	Koolitamine	
		- Koolitusprogrammi koostamine, õppetöö korraldamine
		- Loengute pidamine ning teoreetiliste ja praktiliste treeningute läbiviimine, projektide ja laboratoorsete tööde juhendamine
		- Arendustegevus – õpikute ja muu õppematerjali koostamine
8.2.	Teaduslik või rakenduslik uurimistöö	
		- Uurimistegevuse planeerimine ja juhtimine
		- Uurimistöö tegemine või / ja juhendamine ning aruannete koostamine
		- Uurimistöö tulemuste rakendamine praktikas
		- Teaduslike artiklite kirjutamine ja avalik esinemine
		- Ehitiste ekspertiis

- Märkused:
1. Kuulub ainult 7. ja 8. kutsetasemega seotud tööosade ja -ülesannete hulka.
 2. Kuulub ainult 8. kutsetasemega seotud tööosade ja -ülesannete hulka

Lisa 4

INSENERI KUTSE-EETIKA JA KÄITUMISKOODEKS

1. Ehitusinsener on erialases tegevuses kohustatud arvestama teaduse ja tehnika mõju inimkonnale ja looduskeskkonnale ega tohi tööülesannete täitmisel unustada vastutust ühiskonna ees.
2. Ehitusinsener töötab ja suhtleb vastavalt Euroopa maade käitumisnormidele ja pöörab erilist tähelepanu endaga koos töötavate inimeste kutsealaste õiguste ning väärkuse austamisele.
3. Ehitusinsener kohustub oma tegevuses juhinduma järgmistest eetilistest tõekspidamistest.

I Isiklik eetika

1. Ehitusinsener hoiab oma erialased oskused tasemel, mis võimaldab tal oma erialal osutada rahvusvahelisel tasemel töölaseid teenuseid. Ta austab oma töökohamaa ja rahvusvahelisi seadusi.
2. Tema professionaalsed omadused ja ausus peavad tagama erapooletu suhtumise tööalastesse analüüsidesse, hinnangutesse ja otsustustesse.
3. Ta peab kinni kõigist lubadustest ja teabe mittelevitamise kokkulepetest, millega ta on vabatahtlikult nõustunud.
4. Ta peab olema pühendunud inseneritööle ja võtma osa oma erialale vastavatest EIL liikmesorganisatsioonide ja teiste inseneriühingute tööst, eriti nendest üritustest, mis propageerivad inseneri elukutset ja aitavad kaasa pidevale töölasele täiendusõppele.
5. Ta kasutab ainult tiitleid ja nimetusi, millele tal on õigus.

II Tööalane eetika

1. Ehitusinsener võib tööülesandeid vastu võtta ainult oma kompetentsi ulatuses. Kui tööülesanne nõuab tema kompetentsist välja jäävaid oskusi ja teadmisi, peab ta kasutama vastava ala eksperdi abi.
2. Ta on kohustatud tagama endale võetud tööülesannete täitmise.
3. Ta peab välja selgitama temalt oodatavate teenuste ja tööde täpse kirjelduse.
4. Ta peab tegema kõik inimlikult võimaliku tööülesannete täitmist segavate tegurite kõrvaldamiseks, kindlustades samal ajal tööga seotud isikute, vara ja keskkonna ohutuse.
5. Ta peab võtma töö eest tasu ranges vastavuses tema poolt osutatud teenuste hulgale ja kvaliteedile ning teenustega seotud vastutusele. Ta ei tohi võtta vastu mingeid ebaseaduslikke makse.
6. Ta peab ka oma kolleegide ja abiliste töötasu hoidma vastavuses nende poolt osutatud teenustele ja neile langenud vastutusele.
7. Ta püüab kasutada kaasaegset töömetoodikat ja töövahendeid, soodustades sel teel heatasemelist tööd ning tagades kolleegidele ja alluvatele meeldiva töökeskkonna.

III Ühiskondlik vastutus

1. Ehitusinsener austab oma kaastöötajaid, nende isiklike õigusi ning arvestab oma töös nende nõudmisi ja püüdlusi tingimusel, et need on kooskõlas seaduse ja tööetikaga.
2. Ta jälgib looduse, keskkonna ja inimeste ohutust ning tervist ja töötab inimkonna kasu ja jõukuse ning keskkonda säästva arengu nimel.
3. Ta annab oma eriala saavutuste, võimaluste ja plaanide kohta avalikkusele ühemõttelist informatsiooni, mis võimaldab avalikkusel õigesti hinnata teaduse ja tehnikaga seotud otsuste mõju ühiskonnale.
4. Ta suhtub austusega oma töökohamaa traditsioonidesse.

TEADMISTE JA OSKUSTE MIINIMUMNÕUDED

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miinimumnõuded
Matemaatika	Lineaaralgebra	- Teab determinantide ja maatriksite teooriat ning oskab lahendada mainitud teooriaga seotud põhilisi ülesandeid; - Tunneb lineaarsete võrrandisüsteemide lahendamise põhimõtteid; - Teab vektorite ja vektorruumi teooriat; - Tunneb lineaaralgebra mehaanikaga seotud praktilisi rakendusi.
	Matemaatiline analüüs Diferentsiaal- ja integraalarvutus	- Tunneb põhielementaarfunktsioone ja oskab neid analüüsida; - Teab funktsiooni piirväärtuse ja pidevuse mõisteid ning oskab arvutada lihtsamaid piirväärtusi; - Teab tuletise ja osatuletise mõisteid, oskab neid leida ja on võimeline kasutama diferentsiaalarvutuse meetodeid nii ühe kui mitme muutuja funktsioonide uurimiseks; - Tunneb diferentsiaalvõrrandite teooria põhialuseid; - Orienteerub lihtsamates harilike ja osatuletistega diferentsiaalvõrrandites ja on võimeline lahendama neist lihtsamaid; - Tunneb diferentsiaalarvutuse rakendusi ruumigeomeetrias; - Tunneb määramata ja määratud integraali ning kahekordse integraali mõisteid, valdab põhilisi integreerimisevõtteid; - Mõistab määratud integraali geomeetrilisi ja mehaanikalaseid rakendusi.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miinimumnõuded
Universaalsed loodusteadused	Füüsika	- Teab ja saab aru mehaanika, termodünaamika, optika ning elektromagnetismi seadustest, mudelitest ja nende rakendatavuse piiridest; - Tunneb füüsikalisi suurusi ja ühikuid, ning oskab lahendada erinevate füüsikaharude põhiülesandeid; - Tunneb füüsikakatsete läbiviimise põhialuseid, oskab analüüsida tulemuste mõõtetäpsust ja interpreteerida katsetulemusi ning vormistada katse aruannet.
	Keemia	-
	Informaatika ja programmeerimine	- Tunneb infotehnoloogiliste rakenduste loomise üldiseid põhimõtteid, meetodeid, vahendeid ja arendusprotsessi põhifaase; - Oskab kasutada tabelarvutusprogrammide võimalusi inseneriülesannete lahendamiseks; - Oskab koostada ajagraafikuid vastavaid enamlevinud programme kasutades; - Omab algteadmisi ehituse informatsioonimudelitest.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Humanitaarteadused	Võõrkeel	- Oskab Euroopa inseneriorganisatsioonide ühte töökeelt (inglise, prantsuse või saksa) vähemalt B2 tasemel (vt lisa 10).
	Eesti keel ja väljendusoskus	- Kasutab nii kõnes kui kirjas korrektset eesti keelt ja erialast terminoloogiat; - Oskab koostada ja esitada erinevat tüüpi ettekandeid; - Tunneb üldkasutatavate ja tehniliste dokumentide koostamise põhimõtteid; - Oskab koostada keeleliselt korrektseid ehitustehnilisi tekste.
Sotsiaalteadused	Filosoofia	- Oskab orienteeruda lääne filosoofia põhilistes arenguetappides; - Tunneb filosoofia põhimõisteid ja teab eri ajastute juhtivate filosoofide põhiseisukohti; - Omab ettekujutust filosoofilise argumenteerimise eripärast; - Tunneb eetika põhikategooriaid ning inseneri kutseetika seisukohti.
	Õigusõpetus	<i>Vt ehitustootluse all olevat ehitusalast seadusandlust ja regulatsiooni</i>
	Psühholoogia	- Tunneb juhtimispsühholoogia põhitõdesid ja oskab neid rakendada.
	Keskkonnakaitse ja säästev areng	- Tunneb peamiste keskkonnaprobleemide olemust ja nende jätkusuutlike lahenduste põhiseisukohti.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Graafika	Kujutav geomeetria	- Tunneb kujutava geomeetria mõisteid ja nende rakendusi ning oskab vormistada ja lugeda jooniseid; - Oskab tuletada ruumiobjektidest tasapinnalisi kujutisi; - Oskab kujutada erinevaid tehnilisi objekte tasapinnal erinevate kujutamismeetoditega.
	Tehniline ja ehituslik joonestamine	- Tunneb jooniste vormistamise reegleid; - Tunneb kujutiste mõõtmete, tolerantside, istude ja pinnaomaduste joonisele kandmist, - Oskab käsitsi visandada eskiise erinevatest masinaehituslikest elementidest ning ehituskonstruksioonide sõlmedest; - Oskab kasutada mõnda levinumat joonestustarkvara.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Ehitusvaldkonnaga seotud üldised tehnikateadused	Hüdraulika	-
	Ehitusgeoloogia	- Teab pinnase kujunemise olemust ja Eestis esinevaid

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
		põhilisi pinnaseliike; - Tunneb peamiste pinnaseliikide omadusi ja nende määramise võimalusi; - Teab ehitusgeoloogiliste uuringute liike ja nende abil määratavate parameetrite sisu.
	Elektrotehnika	<i>Vt tehnosüsteemide all olevat ehitiste elektripaigaldist, ehitusplatsi elektrivarustust ja hoone automaatikat</i>
	Geodeesia	- Oskab lahendada geodeetilist otse- ja pöördülesannet; - Oskab käsitleda teodoliiti horisontaal- ja vertikaalnurga mõõtmiseks; - On võimeline tegema teodoliitkäigu andmetöötlust koos mõõtmiste täpsushinnanguga; - Teab topograafilise mõõdistamise peamised meetodeid ning objektide kujutamist plaanidel; - Oskab käsitleda optilist nivelliiri; - On võimeline teostama nivelleerimise andmetöötlust; - Oskab lahendada peamised ehitusega seotud geodeetilisi ülesandeid: pinnanivelleerimine, objektide väljamärkimine, kõverate arvutus ja väljamärkimine, trassi mõõdistamine, piki- ja ristprofiilide koostamine, vajumite mõõtmine.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Arhitektuur. Hoone osad	Arhitektuuri ajalugu	-
	Arhitektuuri alused	- Teab põhilisi arhitektuuriteoreetilisi mõisteid ja nende sisu; - Tunneb arhitektuurse projekteerimisega seotud linnaehituslikke aspekte; - Teab ehitusjooniste vormistamise ja seletuskirja koostamise põhilisi seisukohti; - Tunneb kaasaegse korterelamu ja/või mõne olulise üldkasutatava hoone tüübi arhitektuurse projekteerimise üldpõhimõtteid.
	Ehitusfüüsika	- Oskab arvutada piirde ja avatäidete soojajuhtivust ja hoone soojakadusid; - Oskab määrata piirde niiskuserežiimi ja piirde toimivust erinevate keskkonnatingimuste korral; - Tunneb hoone soojafüüsikaliste parameetrite mõõtmiseks kasutatavaid põhilisi mõõteriistu; - Teab piiretele esitatavaid heliisolatsiooninõudeid ; - Teab erinevate ruumitüüpide loomulikule ja tehnisvalgustusele esitatavaid nõudeid ning tunneb valgustusarvutuse aluseid ja arvutusmeetodeid.
	Ehitiste kavandamine	<u>Hoonete ehituse allerialal</u> - Teab erinevatele konstruktsiooniosadele esitatavaid nõudeid ja oskab komponeerida tsiviil- ja tööstushoonete põhikonstruktsioone; - Oskab hinnata erinevate ehitusmaterjalide eeliseid ja puuduseid hoone põhikonstruktsioonide kavandamisel; - Tunneb piirde ja selles asuvate avatäidete

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
		energiasäästumeetmeid.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Mehaanika	Staatika	- Oskab lahendada tasakaaluülesandeid; taandada jõusüsteeme; leida keha raskuskeskme asukohta ja arvutada keerukate ristlõigete pinnamomente; - Oskab leida toereaktsioonid staatikaga määratavas tasand- või ruumkonstruktsioonis; - Oskab leida keha raskuskeskme asukohta.
	Tugevusõpetus	- Tunneb tugevusõpetuse põhieeldusi; - Oskab arvutada keerukate ristlõigete erinevaid pinnamomente; - Mõistab piki-, nihke- ja paindedeformatsioonide elastsusteoorial põhinevaid seaduspärasusi ning oskab koostada tasakaalu- ja pidevusvõrrandeid; - Oskab konstrueerida pingepüüre elemendi ristlõikes; - Tunneb isotroopsete materjalide pingeteooriat ja tugevusteooriaid ning oskab rakendada tugevuskriteeriume; - Teab materjalide tugevusomadusi ja tunneb materjalide erinevate omaduste eksperimentaalse määramise meetodikat.
	Ehitismehaanika	- Oskab modelleerida talade, sõrestike ja postide ning nende ühendustele ja tugeledele mõjuvaid koormuseid; - Oskab määrata varrassüsteemide määramatuse astet ning oskab kasutada sümmeetriast ja antisümmeetriast tulenevaid võimalusi arvutuste lihtsustamiseks; - Oskab koostada staatiliselt määratud keskmise keerukusega varrassüsteemide sisejõudude epüüre; - Oskab koostada staatiliselt määratud talade mõjujooni; - Oskab selgitada staatiliselt määratud ja määramata konstruktsioonide erinevusi sellest tulenevaid konstruktsioonide projekteerimise nõudeid; - Oskab jõudude ja deformatsioonide virtuaalse töö põhimõtetele tuginedes leida konstruktsioonide paigutusi ja sisejõudusid; - Arvutada staatiliselt määramata varrassüsteemide sisejõudusid jõumeetodil ja deformatsioonide meetodil; mõista momentide ümberjaotamise meetodit; - Oskab arvutada konstruktsioonide sisejõudusid levinumaid arvutusprogramme kasutades.
Materjaliteadus	Ehitusmaterjalid	- Tunneb põhiliste ehitusmaterjalide – looduslikud- ja tehiskivid, ehitismördid ja krohvisegud, ehitusterased, ehituspuit, ehituskeraamika, sooja- ja hüdroisolatsioonimaterjalid, klaas, polümeersed materjalid - omadusi, tootmist ja kasutamist ehituses; - Oskab ehitiste materjalide valikul arvestada nende omavahelist kokkusobivust ja sobivust keskkonnaga; - Teab metalli korrosioonitõrje põhimõtteid; - Teab ehitusmaterjalide katsetamise põhimõtteid ja põhiliste materjalide katsetamise meetodikat.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
	Mineraalsed sideained. Betooniõpetus	- Tunneb ehituses kasutatavate mineraalsete sideainete – lubi, kips, tsement - tootmisprotsessi põhimõtteid; - Teab betoonide valmistamise tehnoloogiat, betooni omadusi mõjutavaid asjaolusid; - Teab valdkonnaga seotud keskkonnaprobleeme ja jätkusuutliku ehitamise põhimõtteid.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Konstruktsioonide projekteerimine	Projekteerimise üldpõhimõtted	- Oskab määrata ehitistele mõjuvaid koormusi; - Omab põhiteadmisi hoonete ja tüüpiliste rajatiste töötamisest terviksisüsteemina ja selle püsivuse tagamisest; - Teab eurokoodeksitel põhinevaid projekteerimisstandardeid; - Oskab koostada projektlahenduste jooniseid ja seletuskirja.
	Betoonkonstruktsioonid	- Tunneb raudbetooni kui komposiitmaterjali omadusi ja arvutuste aluseks olevaid eeldusi; - Oskab projekteerida keskmise keerukusega talasid, ühes ja kahes suunas töötavaid vahelae plaate, lühikesi ekstsentriliselt koormatud poste ja põhilisi vundamendi tüüpe; - Oskab komponeerida lihtsate hoonete kandesüsteemi ja selle arvutusskeemi; - Teab pingebetoonkonstruktsioonide kasutamise võimalusi; - Tunneb betoonkonstruktsioonide projekteerimisega seotud juhendmaterjale.
	Metallkonstruktsioonid	- Teab konstruktsiooniteraste omadusi; - Oskab arvutada erinevate jõudude poolt mõjutatud talade ja varraselementide kandevõimet ja lahendada surutud varraste stabiilsusküsimusi; - Oskab arvutada keskmise keerukusega karkassielemente - poste, talasid ja sõrestikke; - Oskab arvutada polt ja keevisliiteid; - Tunneb teraskonstruktsioonide projekteerimisega seotud juhendmaterjale.
	Pinnasemehaanika ja vundamendid	- Oskab arvutada pingeid pinnases ja arvestada vee mõju pinnase käitumisele; - Tunneb vundamendi vajumi määramise meetodikat; - Tunneb jaotus- ja vaivundamendi kandevõime arvutamise meetodeid ; - Oskab valida otstarbekaid vundamendilahendusi sõltuvalt pinnase tingimustest ja ehitise iseloomust; - Oskab lahendada veealandusega seotud probleeme.
	Puitkonstruktsioonid	- Teab puidu ja puidupõhiste konstruktsioonimaterjalide omadusi; - Oskab arvutuste abil hinnata erinevate jõudude poolt mõjutatud talade ja varraselementide kandevõimet ja jäikust; - Oskab arvutada keskmise keerukusega karkassielemente - poste, talasid ja sõrestikke;

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miinimumnõuded
		- Oskab arvutada erinevaid puitelementide liiteid; - Teab puidu tule- ja biopüsivuse tagamise meetodeid; - Oskab konstrueerida puitraketisi; - Tunneb puitkonstruktsioonide projekteerimisega seotud juhendmaterjale.
	Kivikonstruktsioonid	- Teab müüritise liike ja materjalide omadusi; - Oskab arvutuste abil hinnata erinevate jõudude poolt mõjutatud seinte, silluste ja postide kandevõimet ja deformatsioone; - Oskab arvutada erinevaid müüritiste sõlmi; - Tunneb müüritiste projekteerimisega seotud juhendmaterjale.
	Ehitiste katsetamine	

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miinimumnõuded
Ehitustootlus	Ehitushanke juhtimine	- Tunneb ehitushanke faase ning nende eesmärgi ja väljundeid; - Teab projekti juhtimise põhifunktsioone ja tunneb nende sisu; - Oskab kavandada ehitustööde organisatsiooniskeemi eri tüüpi ehitushangetele; - Oskab koostada ehitushanke üldkalenderplaani; - Tunneb pakkumiskutsedokumentide sisu ja nende koostamise põhimõtteid ning pakkumisküsitluse korraldamise meetodikat; - Teab ehitise vastuvõtmise ja kasutuselevõtmisega seotud protseduure; - Teab juhtimise põhimõtteid ja oskab korraldada meeskonnatööd.
	Ehitusega seotud seadusandlus ja regulatsioon	- Orienteerub ehitusvaldkonda reguleerivates seadus- ja normaktides ning teab, kust ja kuidas vajalikku informatsiooni hankida; - Oskab määratleda seaduste ja muude regulatsioonide rõhuasetusi ja teab, kuidas nad ehitustegevust reguleerivad; - Orienteerub tööohutust ja töötervishoidu käsitlevates õigusaktides.

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
	Ehitustehnoloogia ja ehitustööde korraldus	- Tunneb põhiliste ehitusmasinate töötamise põhimõtteid, nende kasutusvõimalusi ning oskab määrata nende tootlikkust; - Tunneb põhiliste ehitusprotsesside tehnoloogiat ja oskab koostada põhiliste ehitustööde teostamise projekti; - Tunneb ehitustööde vastuvõtmisega seotud nõudeid ja oskab hinnata tööde kvaliteeti; - Tunneb ohutustehnika põhinõudeid ja teab põhiliste ehitusprotsessidega seotud riske; - Tunneb ehitusmaksumuse kujunemise põhimõtteid; - Tunneb töömahtude mõõtmise ja tööde arvestamise eeskirju; - Oskab koostada hoone üldehitustööde eelarve koos ajakulu arvestusega. - Oskab kasutada eelarvestamise infotehnoloogilisi vahendeid.

Teadmiste valdkond	Õppeaine	Miimumnõuded
Tehnosüsteemid	Veevarustus ja kanalisatsioon	- Tunneb põhiliste sanitaarseadmete tööpõhimõtteid ning teab nende seadmete valikuks vajalikke tehnilisi näitajaid; - Oskab dimensionoonida torustike üksiklõike ja lihtsamaid torustikesüsteeme; - Tunneb kaasaegseid vee- ja kanalisatsioonitorustike materjale ja nende kinnitusvahendeid; teab süsteemide reguleerimisvahendite tööpõhimõtet; - Tunneb lihtsa hoone ja selle juurde kuuluva kinnistu veevarustuse ja kanalisatsiooni lahenduse projekteerimist.
	Küte ja ventilatsioon	- Tunneb erinevaid küttesüsteeme ja nende töötamise põhimõtteid; - Teab erinevaid küttekehasid ja nende paigaldamisele esitatavaid nõudeid; - Tunneb lihtsa hoone vesiküttesüsteemi projekteerimist; - Tunneb erinevate ventilatsioonilahenduste kavandamise põhimõtteid; - Tunneb kaasaegseid kütte- ja ventilatsioonisüsteemides kasutatavaid seadmeid, torustike-kanalite materjale ning nende kinnitusvahendeid; teab süsteemide reguleerimisvahendite tööpõhimõtet; - Tunneb energia efektiivse kasutamise põhimõtteid ja energiasäästumeetmeid.
	Ehitiste elektripaigaldis. Ehitusplatsi elektrivarustus. Hoone automaatika	- Tunneb elektrotehnika põhialuseid; - Tunneb üldist elektrialast terminoloogiat, joonistel kasutatavaid põhilisi tähistusi ja tingmärke. Saab aru elektripaigaldise projektist; - Oskab kavandada ehitusplatsi elektrivarustust; - Tunneb elektriohutuse seadusandlusest tulenevaid ohutusnõudeid.

TÖÖKOGEVUSE MIINIMUMNÕUDED

A. Hoonete ehitus

Ametiala	Töökogemuse kirjeldus
Ehitustegevuse juhtimine	Töökogemus ühel tegevusalal järgmistest: - Ehitusobjekti insenerimeeskonda kuulumine ehitiste püstitamisel või rekonstrueerimisel - Ehitusmaterjalide tootmisprotsessi juhtimine
Ehitusmaksumuse hindamine	Töökogemus järgmisel tegevusalal: - Osalemine hoone või rajatise ehitusmaksumuse hindamisel
Ehitusjuhtimine	Töökogemus ühel järgmistel tegevusaladel: - Ehitushanke juhtimine ehitustellijana - Hoone või rajatise ehitustegevuse juhtimine

B. Sadamaehitus

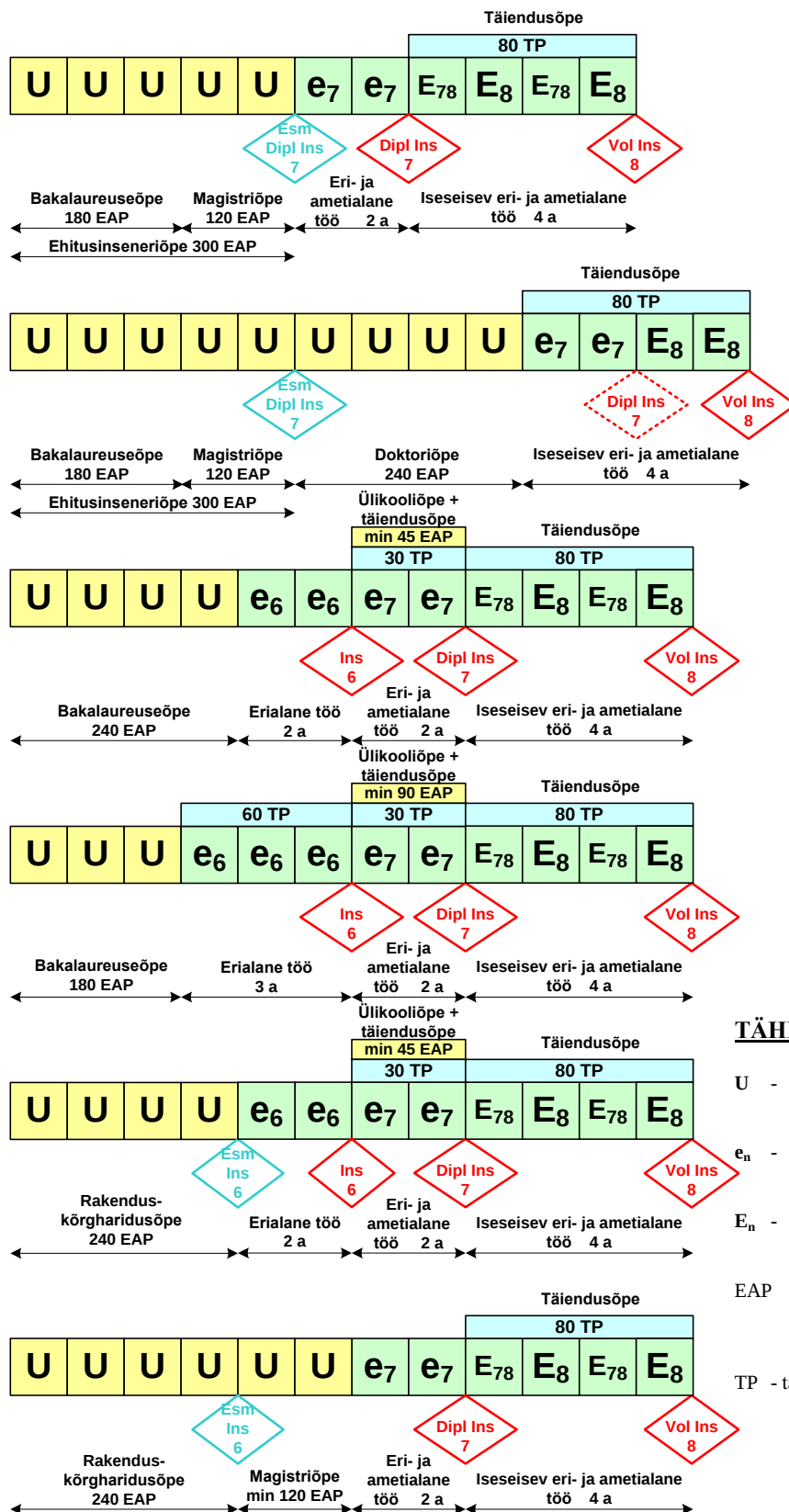
Ametiala	Töökogemuse kirjeldus
Ehitustegevuse juhtimine	Töökogemus järgmisel tegevusalal: - Ehitusobjekti insenerimeeskonda kuulumine sadamaehitiste püstitamisel või rekonstrueerimisel
Ehitusmaksumuse hindamine	Töökogemus järgmisel tegevusalal: - Osalemine hoone või rajatise ehitusmaksumuse hindamisel
Ehitusjuhtimine	Töökogemus ühel tegevusalal järgmistest: - Sadamaehituse hanke juhtimine ehitustellijana - Sadamarajatise ehitustegevuse juhtimine

C. Geotehnika

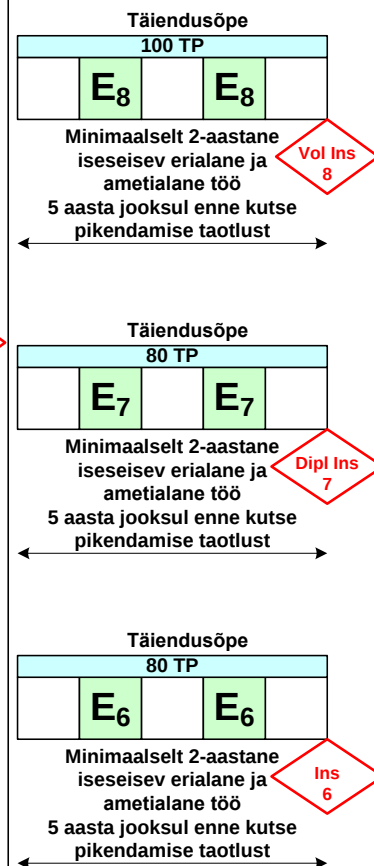
Ametiala	Töökogemuse kirjeldus
Ehitustegevuse juhtimine	Töökogemus järgmisel tegevusalal: - Ehitusobjekti insenerimeeskonda kuulumine geotehniliste ehitiste püstitamisel või rekonstrueerimisel
Ehitusgeoloogilised uuringud	Töökogemus ühel tegevusalal järgmistest: - Osalemine geotehniliste laborikatsete tegemise töörühmas - Osalemine geotehniliste uuringute andmetöötamise töörühmas

INSENERIKUTSETE TAOTLEMISE EELDUSED

Kutse esmakordne taotlemine

Kutse pikendamine

TÄHISTUSED:

- U - 1 nominaalaasta (ca 60 EAP) õpet kõrgkoolis või ülikoolis
- e_n - 1 aasta taotletavale kutsetasemele vastava inseneritöö kogemust
- E_n - 1 aasta taotletavale kutsetasemele vastava iseseisva inseneritöö kogemust
- EAP - kutsetasemele vastava õppetöö arvestuspunkt;
1 EAP = 30 tundi tööd
- TP - täiendusõppe punkt;
1 TP = 1 akadeemiline tund volitatud inseneri tasemel spetsialisti poolt läbiviidud koolitust

EHITUSINSENERI KUTSE TAOTLEMISE ERIJUHT

Kutse taotlemise erijuht on rakendatav, kui kutsetaotleja hariduslik ettevalmistus ei vasta käesolevas kutsestandardis kirjeldatud nõuetele, kuid tal on allerialal ja ametialal pikaajaline edukas töökogemus.

Erijuht

Kutse taotlejal on kõrgharidus taotletavast erialast erineval ehitusvaldkonna erialal (vt **lisa 1**) või mehaanikateadusel põhinevas tehnikavaldkonnas.

Sellel erijuhul võib ehitusinseneri kutset taotleda siis, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- Taotlejal on vahetult kutse taotlemisele eelnev vähemalt 8-aastane töökogemus üldehituse erialal, millest vahetult kutse taotlemisele eelnev vähemalt 4-aastane pidev töökogemus kutset taotletaval allerialal ja ametialal;
- Taotleja on viimase 4 aasta jooksul kutset taotletaval erialal või sellele lähedasel erialal (vt lähedased kutsed standardi jaotis C1) saanud täienduskoolituse kaudu kokku 80 täiendusõppe punkti (vt **lisa 9**). Sellest taotletaval erialal peab olema saadud vähemalt 60 täiendusõppe punkti.
- Taotleja on vähemalt 35 aastat vana.

Kutsete andmisel eritingimustel selgitatakse erilise hoolikusega eri- ja ametialase töökogemuse vastavus ning kutse andmine võib sisaldada täiendavaid protseduure, mida on kirjeldatud dokumendis „Ehitusvaldkonna inseneride kutse andmise kord“.

INSENERI TÄIENDUSÕPPE ARVESTUS

1. Täiendusõppe sisu

Pidev erialane täiendusõpe, mille ingliskeelne vaste on “continuous professional development” ja mis tähendab inseneri enda initsiatiivil kavandatud ning läbi viidud teadmiste, kogemuste ja oskuste täiendamist kutse-, eri- ja ametialaga seotud ülesannete paremaks täitmiseks kogu insenerikarjääri jooksul. See hõlmab nii tehnilist kui ka mittetehnilist aineistikku.

Täiendusõppes on põhimõtteliselt kaks teed – koolitus ja iseseisev õpe

Täiendusõppe koolituse kaudu

- loengute kuulamine
- osalemine seminaridel ja praktilistel õppustel
- osalemine teaduslikel ja praktilise kallakuga konverentsidel
- “konstruktiivne” lugemine, st et loetud materjali kohta sooritatakse eksam või test
- ettekanne konverentsil, seminaril, kursusel
- erialased publikatsioonid
- üliõpilaste koolitamine või inseneride väljaõppe juhendamine
- osalemine uute erialaste ideede ja initsiatiivide väljatöötamise ja juurutamisega seotud komiteede ja töögruppide töös

Täiendusõppe iseseisva õppe kaudu

- tööga seotud spetsiifilise probleemi selgitamine ja lahenduse esitamine
- erialase või muu tehnilise kirjanduse lugemine
- audiovisuaalsete programmide kuulamine-vaatamine

2. Täiendusõppe hindamine

Arvestussüsteemi keskne näitaja on Eesti volitatud inseneri kutsega spetsialisti ühe akadeemilise tunni pikkuse küsimust analüüsiva ja üldistava ettekande kuulamine, mis käsitleb aktuaalseid või perspektiivseid küsimusi. Sellele vastab üks **täiendusõppe punkt – 1 TP**. Et arvesse võtta koolituse väärtust lektori kvalifikatsioonist, loengu sisust ja õppuse kestusest tulenevalt, arvutatakse õppuse või selle üksiku osa eest saadav täiendusõppepunktide väärtus kolme teguri korrutisena:

$$TP = LK \times \text{ÕS} \times h,$$

kus **TP** – täiendusõppe punkt

LK – lektori kvalifikatsioon

1,2 – ülikooli või kõrgkooli professor

1,0 – ülikooli või kõrgkooli õppejõud (v.a professor);
Eesti volitatud inseneri kutsega spetsialist

0,8 – diplomeeritud insener

0,7 – insener

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

ÕS – õppuse sisu

0,9 ÷ 1,1 – aktuaalsete või perspektiivsete arvutusmeetodite sisu selgitamine, projektijuhtimise meetodite selgitamine, inseneritegevuse eri aspektide praktilise kogemuse üldistamine

0,7 ÷ 0,9 – arvutusmeetodite üldpõhimõtete selgitamine, projektijuhtimise ja inseneritegevuse praktilise kogemuse esitamine

0,3 ÷ 0,7 – toote tutvustus, ettevõtte erialaseminar jm.

h – õppuse kestus akadeemilistes tundides

Ettekande ettevalmistamise ja esitamise eest arvestatakse lektorile täiendusõppe punkte väärtuses, mis võrdub kuulajatele antava täiendusõppe punktide kolmekordse väärtusega.

3. Kutsekvalifikatsiooni taotlejale esitatavad miinimumnõuded

Erinevate kutsekvalifikatsioonide omistamise eelduseks olevate täiendusõppe punktide miinimummaht on toodud käesoleva standardi **lisas 7** „Insenerikutsete taotlemise eeldused“.

Inseneri kutse taotlemisel, kui spetsialist on inseneriharidust või täiendavat haridust andva kõrgkooli lõpetanud rohkem kui 5 aastat tagasi, samuti inseneri kutse pikendamisel peab:

1. Kandidaadi **viimase 5 aasta** täiendusõppe punktide kogusumma olema vähemalt **80 TP**. Sellest vähemalt **60 TP** peab olema saadud täienduskoolituse kaudu.
2. Vähemalt 75% koolitusel saadud punktide mahust ja punktide kogumahust olema omandatud erialal või lähedasel erialal, millel kutset või selle pikendamist taotletakse.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUS

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahäldatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või teleasaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamatest nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi siis, kui see pole selgelt liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, töopakumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiilist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hovid, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja ladusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetavaks teha ladusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsimata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamaks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainest laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervitustega) ning täita formuläre (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakkuvatel teemadel. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkuvates teemaderingis. Oskan kirjutada esseid, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikus stiilis. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainekste loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala

Lisa 11

EHITUSINSENERIDE VOLITUSTE ULATUS
Üldehituse eriala

Kutsenimetus	Alleriala	Ametiala	6. kutsetaseme ehitusinseneri volituste ulatus
Ehitusinsener	Hoonete ehitus	Ehitusjuhtimine	Maapinnast kuni 30 m kõrguste ja kuni 5 m sügavuste hoonete ja nende konstruktsioonide ehitamine arvestades järgmisi sillete piiranguid: - monoliitsed betoonkonstruktsioonid 18 m; - monteeritavad betoonkonstruktsioonid 25 m; - teraskonstruktsioonid 36 m; - puitkonstruktsioonid 18 m. Kuni 2. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ ehitiste ehitamine.
		Ehitustegevuse juhtimine	
		Ehitusmaksumuse hindamine	Krundisestest teede-platside ja transpordirajatiste ehitamine mittekeerukates ehitusgeoloogilistes tingimustes Ehituselementide tehasealine tootmine
	Sadamaehitus	Ehitusjuhtimine	Väikelaevade kaid, muulid, kaldakindlustused ja lainemurdjad veesügavusega kuni 3,5 m Kuni 2. geotehnilise kategooriaga 1) rajatiste ehitamine
		Ehitustegevuse juhtimine	
		Ehitusmaksumuse hindamine	
	Geotehnika ²⁾	Ehitusgeoloogilised uuringud	Geotehniliste uuringute välitööde juhtimine 1. geotehnilise kategooria 1) ehitiste geotehniliste uuringute andmetöötlus
		Ehitustegevuse juhtimine	Kuni 2. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ ehitiste ehitamine. Krundisestest teede-platside ja transpordirajatiste ehitamine mittekeerukates ehitusgeoloogilistes tingimustes

Märkused:

- 1) EVS-EN 1997-1:2006 liigituse järgi
- 2) Üldehituse eriala geotehnika allerialal antud kutsega on õigus tegutseda ja 6. kutsetaseme vastutava spetsialistina ka teedehituse ning keskkonnatehnika hoonete tehnosüsteemide eriala geotehniliste tööde alal.

Kutsenimetus	Alleriala	Ametiala	7. kutsetaseme diplomeeritud ehitusinseneri volituste ulatus
Diplomeeritud ehitusinsener	Hoonete ehitus	Projekteerimine	Tavapärase konstruktsioonilahendusega ehitis: - kus ei mõju suuri staatilisi ja dünaamilisi koormusi; - mis ei ole maapinnast kõrgem kui 30 m ja sügavam kui 5 m; - mille kandeava ei ületa:
		Projekteerimise juhtimine	

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

		Omaniku-järelevalve	- monoliitsed betoonkonstruktsioonid 18 m, - monteeritavad betoonkonstruktsioonid 25 m, - teraskonstruktsioonid 36 m, - puitkonstruktsioonid 18 m; - mis ei ole ette nähtud inimhulkade kogunemiseks. Kuni 2. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ ehitiste projekteerimine ja järelevalve.
		Ehitusjuhtimine	Kuni 50 m kõrguste hoonete ja nende konstruktsioonide ehitamine.
		Ehitustegevuse juhtimine	Krundisistest teede-platside ja transpordirajatiste ehitamine.
		Ehitusmaksumuse hindamine	Keerukate ehituselementide tehasealine tootmine. Kuni 3. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ ehitiste ehitamine.
	Sadamaehitus	Projekteerimine	Laevade kaid, muulid, kaldakindlustused ja lainemurdjad veesügavusega kuni 9,5 m, arvutusliku lainekõrguse kuni 2,0 m juures. 1. ja 2. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ ehitised.
		Projekteerimise juhtimine	
		Omaniku-järelevalve	
		Ehitusjuhtimine	
		Ehitustegevuse juhtimine	
		Ehitusmaksumuse hindamine	
	Geotehnika ²⁾	Projekteerimine	Kuni 3 geotehnilise kategooria ¹⁾ ehitiste geotehniliste uuringute andmetöötus ja ehitamine. Kuni 2. geotehnilise kategooriaga ¹⁾ objektide geotehniline projekteerimine ja järelevalve.
		Ehitusgeoloogilised uuringud	
		Omaniku-järelevalve	
		Ehitustegevuse juhtimine	

Märkused:

- 1) EVS-EN 1997-1:2006 liigituse järgi
- 2) Üldehituse eriala geotehnika allerialal antud kutsega on õigus tegutseda 7. kutsetaseme vastutava spetsialistina ka teedehituse ning keskkonnatehnika ja hoonete tehnosüsteemide eriala geotehniliste tööde alal.

Kutsenimetuse	Alleriala	Ametiala	8. kutsetaseme volitatud ehitusinseneri volituste ulatus
Volitatud ehitusinsener	Hoonete ehitus Sadamaehitus	Projekteerimine	Tehniliste piiranguteta vastaval erialal, allerialal ja ametialal kutse-eetikat ja käitumiskoodeksit järgides. Õigus teha ehitiste ja ehitusprojektide ekspertiisi
		Projekteerimise juhtimine	
		Omaniku-järelevalve	
		Ehitusjuhtimine	

ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“

		Ehitustegevuse juhtimine	vastaval erialal, allerialal ja ametialal.
		Ehitusmaksumuse hindamine	
		Inseneride koolitamine, uurimistöö	
	Geotehnika ²⁾	Projekteerimine	Tehniliste piiranguteta vastaval erialal, allerialal ja ametialal kutse-eetikat ja käitumiskoodeksit järgides. Õigus teha ehitiste ja ehitusprojektide ekspertiisi vastaval erialal, allerialal ja ametialal.
		Ehitusgeoloogilised uuringud	
		Omaniku-järelevalve	
		Ehitustegevuse juhtimine	
		Inseneride koolitamine, uurimistöö	

Märkused:

- 2) Üldehituse eriala geotehnika allerialal antud kutsega on õigus tegutseda 8. kutsetaseme vastutava spetsialistina ka teedehituse ning keskkonnatehnika ja hoonete tehnosüsteemide eriala geotehniliste tööde alal.